

*Okouzující a nádherně napsaný příběh
první lásky a zlomeného srdce.*

Jennifer Weiner, autorka bestsellerů

ESEJ O TRAGÉDII

ELIZABETH LABANOVÁ

HOST

ESEJ O TRAGÉDII

ESEJ O TRAGÉDII

ELIZABETH LABANOVÁ

BRNO 2014

Elizabeth LaBan
The Tragedy Paper

Text copyright © 2013 by Elizabeth LaBan
This translation is published by arrangement
with Random House Children's Books,
a division of Random House, Inc.

Cover picture © 2013 by Lee Avison/Trevillion Images

Map art copyright © 2013 by Fred Van Deelen
Translation © Štěpán Hnyk, 2014

Czech edition © Host – vydavatelství, s. r. o., 2014
(elektronické vydání)

ISBN 978-80-7491-350-1 (Formát PDF)

ISBN 978-80-7491-351-8 (Formát ePub)

ISBN 978-80-7491-352-5 (Formát PDF pro čtečky)

ISBN 978-80-7491-353-2 (Formát MobiPocket)

Alici a Arthurovi

PRVNÍ KAPITOLA

DUNCAN

Vejdí, přítele najdi a přítelem se staň

Když Duncan procházel kamennou branou do kolejí pro studenty čtvrtého ročníku, hlavou se mu honily dvě myšlenky. Zaprvé, jaký „poklad“ na něj čeká, a zadruhé jeho esej o tragédii. Vlastně tu byla ještě třetí: dělal si starosti, který pokoj asi dostane.

Snažil se přesvědčit sám sebe, že kdyby nebylo té prostřední myšlenky, byl by stoprocentně spokojený. Tedy skoro. Ten esej, který na Irvingově škole plnil funkci závěrečné práce, odsával z jeho spokojenosti alespoň třicet procent, což byla škoda – vzhledem k tomu, jak významný den byl. V podstatě ho čekala vyhlídka na to, že valnou část příštích devíti měsíců stráví hledáním odpovědi na otázku, jaký význam má tragédie v literárním slova smyslu. Něco jako: proč je *Král Lear* tragédie? Koho to zajímá? To by zvládl z fleku – tragédie je, když se stane nějaký průšvih. A průšvihy se stávají pořád. Ale bohužel to zajímá pana Simona, angličtináře, který bude mít shodou okolností letos na starost jeho kolej. Zajímá ho to hrozně moc a s oblibou se ohání slovy jako *relevance*

a *narcismus*. Duncan by se mnohem raději zabýval čísly než slovy. A zaslechl i zvěsti o několika starších studentech na Irvingu, kteří prolezli, aniž by se nějak zvlášť nadřeli. Možná bude vážně stačit, když za esej vyfasuje céčko. Přece si tím nenechá zkazit celý maturitní ročník. Rozhodně ne po všech těch chybách, které udělal loni. Když nad tím tak uvažoval, možná nebude na škodu mít nějaké rozptýlení. Každopádně to bude lepší než se pořád zabývat minulostí.

Duncan se přinutil projít branou, aniž by zpomalil. Nutkání zastavit se a přečíst si motto vytesané v kamenní bylo silné. Ale už do téhle školy chodil tři roky, takže přece ví, co tam stojí. Vypadal by trapně, kdyby se zastavil a přečetl si to. Místo toho si heslo řekl jen šeptem sám pro sebe: „Vejdi, přitele najdi a přítelem se staň.“ Už pod tímhle nápisem procházel nesčetněkrát; musel tudy projít, kdykoli šel do jídelny nebo do ředitelny. Ale nikdy mu nevěnoval moc pozornosti. Až teď. Zadoufal, že na tom třeba něco je a že tihle lidé jsou opravdu jeho pravými přáteli, ať už to znamená cokoli. Po tom, čím si prošel, bude jejich podporu potřebovat víc než kdy dřív.

Čtvrtáci bydleli v kolejích přímo na nádvoří. Na krásném prostranství obehnaném hlavními budovami školy. Pokoje tu byly stejně velké jako dvoják, ve kterém poslední tři roky bydlel s Tadem, ale rozdělené napůl, takže v maturitním ročníku mohli studenti bydlet sami. Bude to poprvé, co na škole nebude sdílet pokoj s někým dalším. Jednotlivé pokoje byly samozřejmě hrozně malé. Ale s radostí by bydlel i ve skříni, jen když bude v koleji na nádvoří a sám.

Vešel do budovy, nasál onu známou vůni jídla z jídelny a taky, jak si vždycky představoval, vůni papíru, inkoustu a urputně namáhaných mozků a vydal se směrem ke schodišti. Zaváhal, protože věděl, že teď přijde odpověď na všechny ty letní pochyby a naděje točící se kolem pokoje, který chtěl. Může to dopadnout dobře, anebo taky ne. Věděl, co by mu udělalo radost: jeden z těch pokojů s výhledem na nádvoří někde uprostřed budovy a vedle Tada, kdyby mělo být opravdu všechno po jeho.

Na rameno mu dopadla něčí ruka a on se s trhnutím otočil.

„Tak dělej, kámo, kde to vážne?“ zazubil se na něj Tad s úsměvem od ucha k uchu.

Duncan se k němu naklonil a chtěl si s ním potrást rukou, ale Tad v poslední chvíli ucukl, aby Duncana přiměl se za ním rozběhnout. Vyzrazil po schodišti nahoru a bral schody po dvou. Duncan se za ním pustil, ale hned se zase zastavil. Bylo to tady a on snad ani nechtěl vědět, co ho čeká. Jediní, kteří věděli, kdo dostane jaký pokoj, byli loňští čtvrtáci, a ti museli přísahat, že to nikdy nikomu neprozradí (a to doslova: složili slib, jehož porušení mělo za následek nějaký ten kaz na vysvědčení – tedy v případě, že by se na to přišlo). Poslední školní den každý z nich přilepil na dveře jméno svého nástupce a zanechal po sobě „poklad“, který měl daný student objevit prvního dne následujícího školního roku. Potom byly koleje až do srpna zapečetěny. Spousta nových čtvrtáků všelijak zkoušela dostat se na tohle poschodí. Dokonce se snažili uplatit úklidovou četou, která nastoupila týden před začátkem školy, aby patro zbavila zatuchliny a prachu, ale pokud věděl, nikdy neuspěli.

A pokladem, který ho čekal, mohlo být cokoli.

„Hej, Duncane,“ ozval se seshora Tadův hlas, „jestli nepůjdeš nahoru, vyfouknu ti poklad.“

Duncan měl chuť na něj zavolat a zeptat se, který pokoj dostal, ale nezmohl se na to. Co se to s ním dělo? Vždyť přece o nic nešlo. Ať už bude bydlet v kterémkoli pokoji a čeká na něj jakýkoli poklad, v jeho životě to přece nic nezmění, ne? Ale byl by rád, kdyby mohl dnes u večere vyprávět nějakou zajímavou historku. Alespoň by mu to pomohlo odvést hovor od tématu, o kterém si ostatní pravděpodobně budou chtít povídat mnohem víc a toho se obával.

V minulosti už se objevily poklady od tři měsíce staré, shnilé pizzy až po šek na pět set dolarů. Také se povídalo, že různí čtvrtáci našli v pokojích dva lístky na zápas Yankees, podíl v nějaké známé firmě nebo dárkový poukaz do jedné z nejluxusnějších restaurací ve westchester-ském okrese. Kolovala i pověst, že kdysi dávno našel jeden čtvrták v pokoji štěně anglického buldoka – školního maskota. Správa kolejí samozřejmě chtěla, aby pes dostal nový domov, ale nakonec ho tam nechali bydlet a pojmenovali ho Irving. V knihovně visí jeho obraz, ale pokaždé když se Duncan zeptal některého z učitelů, jestli je to pravda, nechtěl mu odpovědět. Taky se povídala spousta historek o pitomých pokladech: pytlících M&M's nebo různých knížkách. Duncan začal pomalu stoupat do schodů. Ostatní čtvrtáci pospíchali kolem něj a plácali ho po zádech. Tohle schodiště bylo společné pro chlapce i dívky, ale čtvrtáčky pak zabočily za roh do své dlouhé chodby s výhledem na lesy za školou. Zaslechl, jak nějaká holka vypískla, že má v pokoji králíka – ale mohlo to být

vůbec možné? Někdo by musel přesvědčit úklidovou četou, aby ho tam přinesla teprve nedávno. Stejně to muselo být i s tím záhadným buldokem. Doufal, že nedostane zvíře. To bylo to poslední, co si přál.

Už byl skoro nahoře. Kdyby se podíval, uviděl by řadu zavřených dveří a mohl by začít hádat, které jsou ty jeho. Ale chodba byla dlouhá. Většina dveří do pokojů v téhle části byla otevřená, takže je jejich obyvatelé už objevili. Viděl, že dveře na druhém konci chodby jsou zavřené. Na některých visely barevné papíry, na jiných byla nalepená jména studentů z vystříhaných písmen. Po jeho jménu zatím ani stopa. Byl už v polovině chodby, když se ho zmocnila sklíčenost. Vtom z jedné dveří vyběhl Tad.

„Mám pokoj po Hopkinsovi,“ oznamoval. „A hádej, co mi tu nechal.“

„To netuším. Co ti nechal?“ zeptal se Duncan, ale vlastně ho to vůbec nezajímalo. Chtěl se hlavně zbavit té nervozity. Tad se choval celkem normálně. Možná že to, co se stalo loni, už nikdo neřeší. Ať už bude Duncan bydlet v jakémkoli pokoji a najde jakýkoli poklad, za den za dva se na to stejně zapomene. Déle než dva dny se mluvilo jen o vážně skvělých pokladech. A pokud jde o pokoj, stejně si zvykne na každý. Vlastně tu byl jen jeden pokoj, který nikdo nechtěl. „Tak pojď dál,“ vyzval ho Tad a vytrhl ho z přemýšlení.

Duncan neochotně vešel do Tadova pokoje a rozhlédl se. Nebylo to tam tak malé, jak čekal. Pokoj se vlastně zdál docela velký. Stála tam postel, která byla ještě menší než jednolůžko, jestli je to vůbec možné, a malý stolek. Ale v pokoji se stejně nikdo neučil, všichni se scházeli ve studovně. Tad otevřel dveře od skříně a ukázal dovnitř.

V jedné z polic Duncan uviděl zastrčenou lahev s velkou zlatou mašlí. Vypadalo to na nějaký alkohol. Tad se pro ni natáhl.

„Bourbon,“ oznámil pyšně. „Něco fajnovýho. Píše se tady, že je z rodinných zásob. Dvacet let starěj!“

„Týjo,“ řekl Duncan.

„Dáš si trochu?“

„Ne, teď ne. Chci nejdřív najít svůj pokoj,“ odmítl Duncan. Ale pak dodal: „Možná potom.“

„Tys ještě nenašel svůj pokoj?“ podivil se Tad. „Tak dělej, běž ho najít, kámo.“

Duncan vyšel zpátky na chodbu. Bylo tam plno lidí, běhali sem a tam z pokoje do pokoje, házeli si míčem a pouštěli hudbu. Zítra už bude klid, ale dnes bylo povoleno skoro všechno; tedy snad až na ten bourbon. Tentokrát si to Duncan namířil přímo na druhý konec chodby. Věděl, čeho se obává: měl tušení, že dostane ten rohový pokoj. Ten, který nikdo nechtěl. A měl pravdu. Na kusu bílého linkovaného papíru bylo naškrábané jeho jméno. Otevřel dveře a hned pochopil, proč o ten pokoj nikdo nestojí. Jediné světlo sem pronikalo drobným kulatým okénkem, které sice zvenku vypadalo skvěle, ale odtud ani náhodou. A navíc byl pokoj o dost menší než Tadův. Duncan se sesul na malinkou, nepovlečenou postel. Všechny jeho věci byly úhledně srovnané v rohu. Poslal je předem a ráno mu je sem donesli. Byl tak zklamaný, že skoro zapomněl na poklad. Když ho uviděl, udělalo se mu ještě hůř – pokud se tedy vůbec mohl cítit ještě hůř než dosud. Na stolečku byla narovnaná hromádka cédéček. Super. Muzika. To bylo snad ještě horší než plesnivá pizza, protože na tom ani nebylo nic zajímavého. A kdo

dneska ještě poslouchá cédéčka? Dobře věděl, kdo tu minulé pololetí bydlel. Ten albín. Duncan nemohl uvěřit, že má takovou smůlu.

Natáhl se ke stolku. Pokoj byl tak malý, že jste ode všad dosáhli kamkoli, aniž byste museli vstát nebo se pohnout. Cédéčka byla úhledně srovnaná do komínku a na nich ležel složený vzkaz. Pomalu papír rozložil. Byl natu- kaný na počítači a podepsaný známým škrabopisem:

Milý Duncane,

vím, na co teď asi myslíš. No, usadil bych se, že myslíš na spoustu věcí, ale první v pořadí bude asi to, že tenhle pokoj nestojí za nic. Ale to není pravda. Ve skříni je tajná přihrádka, kterou nikdo jiný nemá. Můžeš si do ní schovat cokoli: ve třetí policiče stačí jen rovno- měrně zatlačit na prkno a ono se pohne. Oknem sem skoro není vidět – a ani pode dveřmi –, takže ti snadno projde, když budeš mít rozsvíceno déle než ostatní. Panu Simonovi tě navíc bude líto, protože máš tenhle mizerný pokoj, a tak ti bude nosit jídlo navíc.

Ale i přes to přese všechno nestál můj pobyt u tomhle pokoji za nic. Ty asi víš proč, ale chtěl bych ti to vysvětlit. Když mi řekli, že tu budeš bydlet, skoro jsem tomu nemohl uvěřit. Nejspíš už víš, co se chys- tám říct, ale stejně ti to řeknu. Je důležité, abys věděl, proč a jak se všechno přesně událo. Někdo to vědět musí; někdo by možná mohl ty informace využít a ne- udělat stejnou chybu jako já. Možná. Nevím. Poslechni si můj příběh. Možná ti cédéčka připadají jako hlou- pý dárek, ale doufám, že je oceníš – uzhledem k tomu,

jak jsem se k tobě loni v jídelně zachoval a jak se teď nejspíš musíš cítit. Měla by ti jít bez problému přehrát na notebooku.

Netuším, jak moc dobře jsi vlastně znal Vanessu, ale ona je jediným dalším člověkem na světě, který má kopii těchhle cédéček. Nemůžu vědět, jestli si je někdy poslechne nebo jestli si je třeba už poslechla. Ale doufám, že jo. Anebo spíš doufám, že ne. Každopádně ti musím říct jednu důležitou věc – a usadím se o cokoli, že to, co ti tady zanechám, jsi určitě nečekal: ta slova, hudba, příčina mého neštěstí, stejně jako tvoje domnělá nebo skutečná role v tom všem, to všechno ti poslouží mnohem líp, než by ses kdy nadál. V podstatě ti dávám ten nejlepší dárek. Ten nejlepší poklad, jaký sis mohl přát. Dávám ti materiál pro tvůj esej o tragédii.

S pozdravem

Tim

Duncan slyšel, jak se všichni ostatní baví na chodbě. Chtěl tam být s nimi, ale musel si přiznat, že je zvědavý, a jestli měl být zcela upřímný, tak i trochu vyděšený. Vytáhl si notebook z brašny, položil ho na stůl a vložil do něj první disk. Pak si nasadil sluchátka a spustil přehrávání.

DRUHÁ KAPITOLA

TIM

Pak konečně nadešel čas odejít

Nejdřív mi dovol, abych ti poděkoval, že ses rozhodl si to poslechnout. Pořád jsem musel myslet na naše poslední setkání a na to, jak bych si přál, abych se byl býval rozhodl jinak. Koneckonců by to asi nic nezměnilo, všechno už bylo stejně nevyhnutelné. Ale na tebe by to mělo jiný dopad – pokud se tě to tedy vůbec týkalo. Můžu se jen domnívat, že ano.

Představuju si, jak sedíš u mého stolu – teď už u svého stolu – a hraješ si s krabičkami od cédéček. Představa, že můj příběh posloucháš, mě uklidňuje. Je to vlastně jediná útěcha, kterou mám, kromě přemýšlení o tom, jak se vrátit zpátky a udělat všechno jinak, což už nikdy nepůjde. Tak tady to je – můj pokus to všechno nějak vysvětlit. Pokusím se shrnout, co se vlastně stalo, ale nejdřív musíš pochopit, co k tomu všemu vedlo, protože to je taky důležité. Rozhovory, které uslyšíš, jsou poměrně věrnými reprodukcemi, ale jednou věcí jsem si naprosto jistý: pamatuju si každé slovo, které mi kdy Vanessa řekla, a každé slovo, které jsem kdy já řekl jí.

Dlouho jsem přemýšlel, odkud ti mám svůj příběh začít vyprávět. Teď už vím, že chvíle, kdy ten příběh začíná, je z mnoha důvodů také okamžikem, v němž spousta jiných věcí končí.

Když jsem tenkrát odjížděl na Irving, odešel jsem z našeho domu jako poslední. A tím nemyslím jen toho dne. Myslím napořád. Moji rodiče se už dřív přestěhovali do New Yorku. Když říkám rodiče, myslím tím svoji mámu a poměrně nového otčíma, protože můj táta umřel, když jsem byl ještě mimino. Zatím se teda přestěhovaly jen jejich věci, protože oni odletěli na půl roku do Itálie rozjíždět pobočku své cestovky. Takže jsem dvě noci spal v domě sám. Vlastně mi to ani moc nevadilo, mám samotu rád. Měl jsem tam svůj notebook a mikrofon a bavil jsem se tím, že jsem nahrával důvěrně známé zvuky našeho domu, protože jsem věděl, že stejné už nikdy neuslyším. V noci jsem si je vypálil na cédéčka, abych si je mohl vzít s sebou. Spal jsem ve spacáku na podlaze svého pokoje. Pak konečně nadešel čas odejít. Když jsem zamkl dveře a šel k taxíku, už jsem se nechtěl otáčet, ale přiznávám, že jednou jsem se ještě ohlédl.

Taxikář toho moc nenamluvil a já celou jízdu strávil pozorováním těžkých šedých mraků na obloze. Cesta na letiště se mi líbila, protože být pryč z domu byla úleva, a navíc jsem se vždycky cítil líp někde zašitý než na otevřeném prostranství. Stačilo už jen projít letištěm, dostat se na své sedadlo v letadle a mohl jsem se zase zašít.

Když jsem o tom přemýšlel, došel jsem k tomu, že zašívání pro mě znamená nebýt na očích. Jak dobře víš, jsem celkem nepřehlédnutelný, a když mě lidé vidí poprvé, skoro vždycky na mě zírají. Za ta léta už jsem vyzkoušel

spoustu věcí, abych nebyl tak nápadný. Používal jsem make-up, ale akorát jsem vypadal jako nějaký rádoby gothic. Vlasy i obočí jsem si barvil na černo, jenže pak jsem zas připomínal upíra. Máma to nesnášela a zhruba v patnácti mě to začalo štvát taky, takže jsem se rozhodl, že to dál dělat nebudu.

Co sis říkal ty, když jsi mě viděl poprvé? Viděl jsi už předtím nějakého albína? Běžel jsi zpátky do pokoje – přesně to si totiž představuju, že lidé dělají –, aby sis o tom něco zjistil a podíval se, co to způsobuje a jestli to není nakažlivé? Pokud ne, tak ti pomůžu: nakažlivé to není a jednoduše to znamená, že v kůži a ve vlasech nemám žádný pigment. Právě proto mám vlasy tak hrozně bílé a kůži ještě bělejší. Občas se mi i v davu lidí zdá, jako kdyby na mě mířil reflektor – připadám si hrozně nápadný. Ani na letišti, kde jsou všude hromady lidí, mě nejde přehlédnout.

Cesta na letiště uběhla až moc rychle. Když se mě taxikář zeptal, se kterou společností letím, a pak zastavil u obrubníku, ani jsem se nepohnul. Abych byl zcela upřímný, zatoužil jsem, aby tam byla máma. I když jsem byl dospělý a normální, jak jsme všichni předstírali, a i když jsem o tom mámu a Sida ujišťoval, přece jen jsem měl letět přes půlku země do školy, ve které jsem nikdy nebyl. Možná jsem měl ten příběh začít vyprávět odsud a nejdřív ti vysvětlit, proč jsem na Irving vlastně vůbec šel.

Máma potkala Sida asi před třemi lety a můžu k tomu říct jediné to, že bych si býval přál, aby ho potkala dřív. I předtím jsme si žili spokojeně, ale pořád nám něco chybělo. Když táta umřel, bylo mi sedm měsíců, takže si na něj ani nepamatuju, ale máma si to pamatovala pořád.

Když potkala Sida, byla hned od začátku hrozně šťastná. Nechtěla nic uspěchat, ale oba jsme si ho oblíbili a jsem rád, že on si oblíbil nás. Netrvalo dlouho a vzbudil v mém zájem o svou cestovní kancelář a nastěhoval se k nám. Já jsem se jen snažil nějak protlouct střední školou. Spoustu předmětů jsem měl rád, ale... Jak bych to řekl? Spolužáci prostě nebyli úplně moje krevní skupina. Nebo já nebyl ta jejich. Takže jsem jen každé ráno šel do školy, přišel domů a čekal, až to skončí.

Hodně jsem o tom mluvil se Sidem a on mě vždycky trpělivě poslouchal. Řekl bych, že nechtěl do našich životů jen tak vstoupit a začít nám je organizovat, což chápu. Jenže on chodil na střední hrozně rád. A hádej, kam chodil? Přesně tak, na Irving. Později mi řekl, že v jednu chvíli už se zkrátka nemohl dál dívat, jak trpím, protože věděl, jak mi pomoci. Máma okamžitě souhlasila. Došlo jim, že s tím musí něco udělat, když jsem první týden ve čtvrtáku přišel domů s kalendářem nakresleným během obědové přestávky, který odpočítával dny do maturity. Sid si promluvil s panem Bowersoxem a všechno zařídil. V říjnu mi k narozeninám dali poslední možnost užít si střední školu a na druhé pololetí mě poslali na Irving. Koneckonců to bylo výhodné pro nás pro všechny, protože Sid s mámou se tím pádem mohli přestěhovat dřív. A já stejně neměl co ztratit. Nebo jsem si to aspoň myslel. Nevykládej si to špatně, samozřejmě že jsem se i těšil, ale abych se sem dostal, musel jsem nejdřív dojet na letiště, po příletu vylézt z letadla, najít si další taxík a taky jsem se bál, že až do nové školy dorazím, nebude kam se zašít. Vystoupil jsem z taxíku, popadl svůj obrovský batoh (všechno ostatní už mi tam poslali předem), stáhl hlavu

mezi ramena a nechal se vpustit automatickými dveřmi do letištní haly.

Letiště bylo plné lidí. Odbavil jsem se elektronicky pomocí letenky v telefonu, takže jsem pokračoval rovnou k terminálu a zašel na toalety, abych se dal trochu dohromady. Když jsem dorazil k odletové bráně, naštěstí zrovna zahájili nástup do letadla. Za chvíli budu na palubě, říkal jsem si. Možná vedle mě bude někdo sedět, ale to nevadí. Jde jen o ten prvotní šok, který si musím vždycky znovu přetrpět. Nesnáším to. Jakmile si na mě lidi zvyknou, už to tak špatné není.

Vanessu jsem uviděl dřív než ona mě. Vím to s naprostou jistotou, což nemůžu tvrdit moc často. Vím to, protože měla zavřené oči. Když jsem vstoupil na palubu letadla, seděla v první třídě na sedadle hned nalevo. Postupující řada lidí se na chvíli zastavila, protože někdo přede mnou se snažil do horní přihrádky nacpat cestovní tašku. Hned jsem si Vanessy všiml. Ne kvůli všem těm důvodům, které následovaly později, ale zkrátka proto, že měla zavřené oči. Každý se přece dívá, aby viděl, kdo všechno s ním do letadla nastupuje. V dnešním světě nás neustále někdo nabádá, abychom se měli na pozoru před vším podezřelým. Ale ona tam seděla se zavřenýma očima a se sluchátky od iPodu v uších. Pak jsem ji začal vnímat celou. Dlouhé světlé vlasy (krásně světlé, rozhodně ne žádná albínská blond) měla spletené do dvou copů zavázaných zelenými gumičkami. Všiml jsem si, že i sluchátka má zelená a zelený kabel se jí plazil z kapsy džínů přes těsný žlutý svetr až k drobným uším. U nohou měla opřený velký batoh. Karamelový kabát s kožíškem si rozprostřela na sedadlo podšívkou nahoru a seděla na něm.

Většinou si dávám pozor, abych na nikoho nezářal. Je to jedno z mých životních pravidel. V restauracích se neotáčím, abych se podíval, které dítě to tak hlasitě brečí; nikdy nepokukuju po lidech, kteří nemají nohu nebo nosí pásku přes oko. Zrovna pár minut předtím kolem mě na letišti prošla nějaká žena, s jejíž tváří bylo něco v nepořádku. Ani to nebylo moc znát. Možná to byly popáleniny. Nebo měla něco s obličejovými svaly. Viděl jsem, vlastně jsem to spíš cítil, jak se na ni všichni kolem dívají a snaží se přijít na to, co se jí stalo. Ale já se nedíval. Hleděl jsem přímo před sebe a šel dál. Je to přece jedno – můj život to nijak nezmění, a navíc vím až moc dobře, jaké to je, když na tebe ostatní zářají.

Proto pro mě byl šok, když Vanessa otevřela oči a přistihla mě, že ji pozoruju. Lehce sevřela rty a oči se jí rozšířily. Rychle jsem se přinutil sklopit pohled na tenký koberec na podlaze. Fronta se pohnula a postrčila mě dál, takže jsem jí zmizel z dohledu.

Se sklopenýma očima jsem vklouzl na sedadlo v zadní části letadla a podíval se z okna na potměšlou oblohu. Motory letadla se dostaly do otáček a my se odlepili od nástupního terminálu.

„Jsi v pořádku?“ zapištěl nějaký hlas za mnou.

Hlavy se začaly otáčet, ale já se dál díval před sebe.

„Roberte? Roberte?“ hlas v panice zesílil. „To je hrůza!“

„Je tu někde doktor?“ zvolal někdo další. „Potřebujeme doktora!“

Soustředil jsem se na to, abych se neotočil. Nechtěl jsem porušit svou zásadu „nezírání“ podruhé během pouhých dvaceti minut. V tu chvíli už se všichni ostatní zajímali o to, co se děje v zadní části letadla. Z mnoha

důvodů bylo daleko zajímavější dívat se na ně. Přišlo mi, že z jejich tváří bych si mohl celý ten příběh přečíst. Někteří byli pobledlí, jiní zářili vzrušením. Je zvláštní, jak někteří lidé krizové situace nesnášejí, zatímco jiní se v nich vyžívají, těší se na ně a snaží se být – podle svých slov – pány situace. Ale tyhle myšlenky se mi ve skutečnosti v tu chvíli nejspíš hlavou nehonily. Tenkrát jsem k tomuhle poznání ještě nedospěl.

Nebylo to nic pěkného. Nebudu tě nudit nepříjemnými detaily, ale nakonec toho pána museli z letadla vynést záchranáři. Vzpomínám si, že během čekání na to, až přijedou, mi nebylo zrovna dvakrát dobře. Krizové situace nikdy nebyly nic pro mě. Zaslechl jsem slova *bolela hlava, vypadal v pořádku a bezvědomí*, ale snažil jsem se radši nic nevnímat. Pohled jsem upíral na závěs mezi turistickou a první třídou, který byl během příprav na odlet pečlivě přivázaný ke stranám průchodu. A tehdy jsem ji uviděl znovu. Došlo mi, že když jsem nastupoval, seděla v první třídě jediná. Možná se cítila osaměle. Vanessa stála na druhé straně závěsu a s vytřeštěnými očima sledovala zadní část letadla.

Ve všem tom rozruchu jsem si připadal volněji než obvykle. Tentokrát jsem tou atrakcí nebyl já. Za mnou se odehrávalo mnohem děsivější představení. Letadlo rolovalo zpátky k terminálu. Uvědomil jsem si, že jsme poodjeli sotva pár stop, jenže ten první pohyb směrem od letiště mi vždycky připadá tak významný, jako kdybychom se už nikdy nemohli vrátit. Ale zjevně se občas vrátit lze.

Chtěl jsem z letadla pryč. Mám trochu náběh na klaustrofobii. Je to zvláštní, protože nic nemám radši, než

když se můžu schovat na nějaké místočko mimo dohled – ale musí to být na základě mého rozhodnutí. Nesnáším pocit, že mě někde drží proti mé vůli, a přesně tak jsem se tehdy cítil. Myslel jsem, že hned zase poletíme, ale mezitím začalo sněžit, a tak nám řekli, abychom z letadla zase vystoupili. Prý to v Chicagu ještě není tak zlé, ale letiště po celém východním pobřeží se zavírají. Musel jsem se opět vzdát svého úkrytu, vystoupit z letadla a čekat v terminálu.

Našel jsem si místo v rohu čelem ke zdi a začal si číst komiks, který jsem si zastrčil do přední kapsy batohu. Napadlo mě, že bych taxíkem zajel zpátky domů a ještě jednu noc tam přespal. Ale pak jsem si uvědomil, jaké je venku počasí, a taky to, že nám od zítřejšího rána dům už nepatří. V tu chvíli mi došlo, že vlastně nemám kam jít. Zkrátka ze mě byl najednou bezdomovec.

Duncan ještě chvíli seděl a čekal, ale zdálo se, že Timovo vyprávění už skončilo. Rozhlédl se kolem a skoro ho překvapilo, když si uvědomil, kde vlastně je. Na chodbě už nebyl takový povyk, ale rozhodl se přestat poslouchat a zajít se podívat za kamarády. Vyndal cédéčko, vrátil ho do krabičky a zavadil pohledem o další. Pomalu ho zasunul do notebooku a řekl si, že si přece jen ještě kousek poslechne.